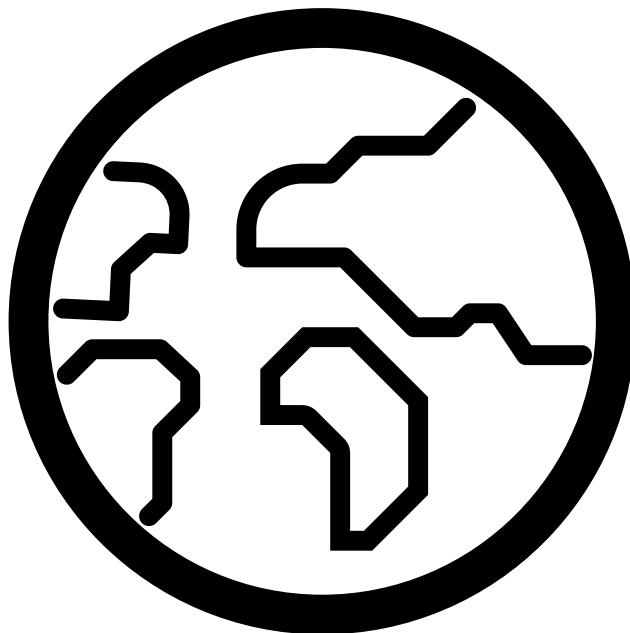

Laihian seurakunnan ympäristökasvatus- suunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

1. Teologiset lähtökohdat
2. Tavoitteet
3. Viestintä
4. Hartaus- ja jumalanpalveluselämä
5. Kasvun kaaren eri vaiheet – ympäristökasvatus polulla
6. Leirit ja retket
7. Luontopolut ja hiljaisuudelle rauhoitetut paikat
8. Liikkuva seurakunta
9. Verkostoyhteistyö ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen
10. Seuranta ja arviointi
11. Vinkkejä ja ideoita
12. Liitteet
 - Viestinnän ja ekotapahtumien vuosikello
 - Ympäristökasvatus polulla

1. Teologiset lähtökohdat

Raamatun ensimmäisillä sivuilla Jumala luo maailman, kaiken hyväksi ja ihmisen osaksi luomakuntaa. Jumala myös pitää luomaansa yllä. Ihmisen tehtävä on kiittää Jumalaa hänen lahjoistaan ja pitää niistä huolta.¹

2. Tavoitteet

Tavoitteena on kunnioittaa omilla toimillamme Jumalan luomistyötä, lisätä kiitollisuutta ja iloa Jumalan luomakunnasta, säästää luontoa sekä hidastaa ilmastonmuutosta. Pyrimme edistämään kestävästä muutosta ihmisten elämäntavoissa ja valinnoissa. Pidämme esillä kristinuskoon kuuluvaa yksinkertaisen elämän ja kohtuullisuuden ajatusta.

3. Viestintä

Seurakunnan eri kanavissa pidetään esillä ympäristöön liittyviä teemoja ja seurakunnan ympäristötoimintaa. Ympäristöviestintä on kaikkien yhteinen tehtävä. Seurakunta rohkaisee ja haastaa viestinnässään ja toiminnassaan kaikkia laihialaisia mukaan ilmasto- ja ympäristötyöhön. Seurakunta liittyy koko kirkon yhteiseen ympäristöviestintään.

Huomioimme viestinnän ja ekotapahtumien vuosikellon.

4. Hartaus- ja jumalanpalveluselämä

Vietämme vuosittain touko-syyskuussa luomakunnan sunnuntaita. Kylvön siunaaminen, sadonkorjuun kiitosjuhla, kesäkirkko ja eläinten joulurauhan julistaminen kuuluvat vuosittain toistuviin tapahtumiin. Kesän lauluilloissa luomakunnan teemat ovat myös esillä.

5. Kasvun kaaren eri vaiheet - ympäristökasvatus polulla

Varhaiskasvatuksessa ja varhaisnuorisotyössä kiinnitämme huomiota erityisesti arjen valintoihin ja tekoihin. Opettelemme roskien lajittelemista, käytämme mahdollisimman paljon luonnon- ja kierrätysmateriaaleja, käytämme materiaaleja säästeliäästi sekä vähennämme kertakäyttöastioiden käyttöä. Pyrimme vähentämään ruokahävikkiä ottamalla käyttöön päiväkerhoissa roskattomat eväät -periaatteen. Opetamme lapsia ottamaan ruokaa vain sen verran kuin syövät. Hankimme kestäviä, laadukkaita ja mahdollisimman vastuullisia leluja ja muuta materiaalia.

¹ Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ilmasto-ohjelma 2008, s. 22.

Lasten ja perheiden toiminnassa olemme mahdollisimman paljon ulkona ja hyödynnämme seurakuntatalon ja kirkon pihamaita. Luontoa tutkitaan ikäkaudelle sopivalla tavalla; maistellaan, haistellaan, seikkaillaan ja kokeillaan uusia taitoja. Luonnossa liikkeessä opettelemme jokaisenoikeuksia ja ympäristönsuojelua. Lapsille ja perheille järjestetään seurakuntatalon ympäristössä muutaman kerran vuodessa rastiratoja tai vastaavia. Perheille suunnattu retki luontoon toteutetaan 1-2 kertaa vuodessa.

Rippikoululaiset ja nuoret

Rippikoulussa liitymme Vihreät riparit -hankkeeseen. Vihreiden ripareiden kriteereinä ovat *Luontokokemukset ja tunteet* (luonnossa ajan viettäminen, luonnon ihmettely, tunteiden huomiointi), *luomakunnan pyhyys ja spiritualiteetti* (esim. hartauselämä ulkona, pyhiinvaellus lähiluonnossa, luomakuntateema hartauksissa ja jumalanpalveluksissa), *tieto ja teologia* (raamatuntekstien kontekstuaalinen lukeminen, rakkauden kaksoiskäskyn ja 10 käskyn tutkiminen kestävyysajattelun näkökulmasta, Jeesuksen opetuksen sosiaalisia rajoja rikkovan luonteen huomiointi, luomiskertomus ihmisen vastuun näkökulmasta), *ekologiset kestävyysteot* (käsitellään arvoja, kulutusvalintoja, rippikoulun ympäristöpelisääntöjen laatiminen), *sosiaaliset kestävyysteot* (oikeudenmukaisuus, ennakkoluulojen haastaminen). Vihreiden ripareiden kriteerit eivät ole vain yksittäinen teema, vaan läpäisevät rippikoulun eri sisältöjä ja tapaa olla yhdessä. Rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä pidetään edelleen esillä riparilla läpikäytyjä aiheita ja arvoja. Pidämme esillä arjen tekoja ja vähennämme ilmastoahdistusta tuomalla esiin tapoja, miten nuoret voivat valinnoillaan vaikuttaa omassa elämässään.

Aikuisten kanssa ympäristöteemat ovat luontevasti esillä jumalanpalveluksissa, hartauksissa ja luonnossa toteutettavissa tilaisuuksissa. Erityisesti paastoon aikaan pidämme esillä kohtuullista elämäntapaa ja ekopaaston mahdollisuutta. Diakoniatyö jakaa seurakunnan tilaisuuksista ja Toiskan palvelutalon keittiöltä jäänyttä pakastettua ylijäämäruokaa asiakkailleen.

Käsitlemme kaikenikäisten seurakuntalaisten kanssa ilmastoon liittyviä tunteita ja ylläpidämme toivoa.

6. Leirit ja retket

Leirejä pyrimme pitämään lähialueiden leirikeskuksissa tai muissa leirien pitoon sopivissa paikoissa. Samoin retkien kohteina suosimme lähialueiden retkikohteita. Teemme yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan lähiseurakuntien kanssa, erityisesti pidemmälle suuntautuvilla retkillä/leireillä.

Lasten- ja perheleireillä toteutamme Vihreät riparit -periaatteita soveltuvin osin. Olemme ulkona mahdollisimman paljon, muistutamme jokaisenoikeuksista ja opettelemme elämään niiden mukaista elämää luonnossa liikkuessamme. Pyrimme vähentämään ruokahävikkiä ohjaamalla osallistujia ottamaan vain sen verran kuin tarvitsee. Lisäämme kasvisruokaa mahdollisuuksien mukaan. Käytämme materiaalia säästeliäästi ja järkevästi. Kierrätämme.

7. Luontopolut ja hiljaisuudelle rauhoitetut paikat

Seurakuntatalon ympäristöön rakennetaan lapsille ja perheille soveltuva pieni hiljentymispolku. Pidämme yllä ja valmistamme hiljaiseen mietiskelyyn ja rukoukseen sopivia kohteita luontoon.

8. Liikkuva seurakunta

Seurakuntalaisia ja seurakunnan työntekijöitä kannustetaan liikkumaan kävellen tai pyörällä aina kun se on mahdollista. Työntekijöiden käyttöön hankitaan yhteinen polkupyörä.

Lisäämme liikunnallisia ympäristöön liittyviä tapahtumia. Tällaiset tapahtumat rohkaisevat ihmisiä kunnioittamaan ja iloitsemaan ympäröivästä luonnosta.

9. Verkostoyhteistyö ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Osallistumme mahdollisuuksien mukaan maanlaajuisiin, kansallisiin ja paikallisiin ympäristötapahtumiin ja -kampanjoihin. Luonnossa tapahtuvia tapahtumia järjestämme yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

10. Seuranta ja arviointi

Suunnitelmat konkretisoituvat vuosittain työalojen toimintasuunnitelmissa. Ympäristökasvatussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksissa. Ympäristökasvatussuunnitelmaa voidaan edelleen täydentää ja kehittää.

11. Vinkkejä ja ideoita

Kirjallisuutta:

Nettisivuja:

[Kestävä tulevaisuus Polulla](#)

[Kestävä kehitys - EVL Plus](#)

[Vihreät riparit - EVL Plus](#)

[Valmiit vinkkireput - Globaalikasvatus](#)

[Vihreä lippu | Ympäristöohjelma ja -sertifikaatti kasvatusalalle](#)

[Open ilmasto-opas - Open ilmasto-opas](#)

[Ympäristö- ja luontokasvatusta lapsille ja nuorille | Metsähallitus](#)

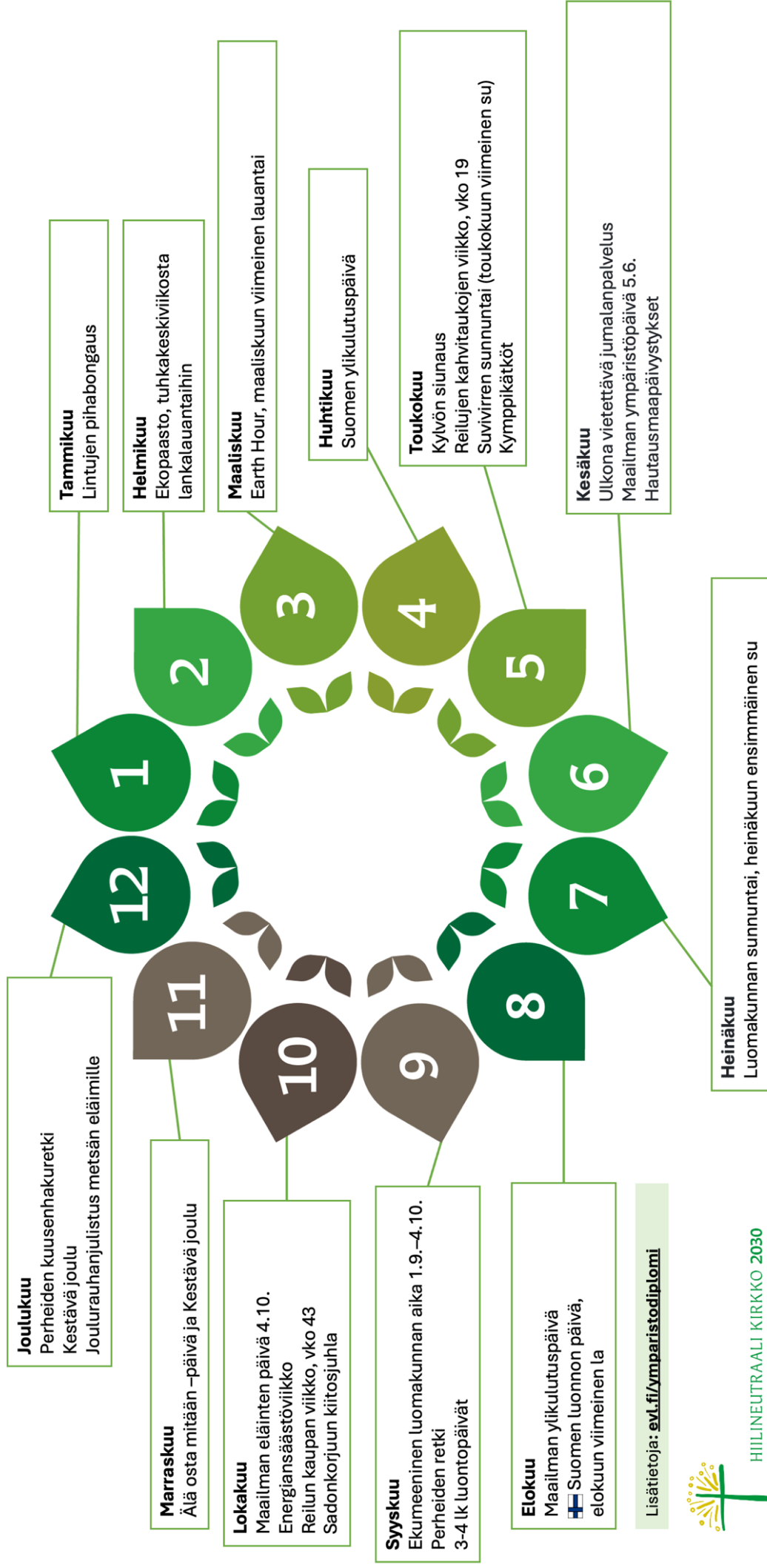
[Etusivu - MAPPA.fi](#)

[Suomen luonnonsuojeluliitto - Suomen luonnonsuojeluliitto on luonnon vahvin asianajaja ja lähiluonnon ykköspuolustaja.](#)

[Etusivu - Luontoliitto](#)

[Ympäristö vaikuttaa mieleen - MIELE ry](#)

Seurakunnan ekotapahtumien vuosikello Laihialla

HIILINEUTRAALI KIRKKO 2030

Ympäristökasvatus Polulla

LAHJA 0-2

LUONTO ON LAHJA.

Käytetään lahjaa viisaasti ja oikeudenmukaisesti

1.Moos. 1:31 Luonnon ihmettely

Musiikki:

- Toteutetaan lähiluonnossa perhekerhoja ja muskareita.
- Luomisesta puhutaan hartauksissa ulkona.
- Luonnon tutkimista ja elämyksellisiä toimintatapoja viidellä aistilla.
- Luontomateriaaleja käytetään kerhoissa.

ILO 3-5

LUONTO ANTAA ILOA.

Annetaan myös luonnolle iloa

Psalmi 8 Ilo ja kiitos luonnon ihmeistä

Musiikki:

- Päiväkerhoissa tehdään retkiä lähiluontoon: tutkitaan luontoa viidellä aistilla.
- Talvella lumen ja jään tutkimista eri tavoin ja askarrellaan esim. jääkoristeita.
- Luomisesta hartaudet ulkona.
- Luontomateriaaleja käytetään kerhoissa.
- Perheille luontopäiviä yhteistyössä muiden työalojen kanssa.
- Luontomateriaalien käyttö.
- Vuodenaikojen seuraaminen kerhoissa.

SEIKKAILU 6-8

LUONTO VIE SEIKKAILUUN

Turvataan seikkailun mahdollisuus

Luonto Jeesuksen elämässä

Musiikki: Virsi 135

- Tutustutaan luontoon seikkaillen, leikkien ja tutkien viidellä aistilla.
- Järjestetään perheille luontotapahtumia, esim. kuusenhakuretki.
- Toteutetaan rastiratoja ulkona.
- Kesäkerhossa ja leireillä pidetään hartauksia luonnossa.

ROHKEUS 9-11

LUONTO ON ROHKEA

Ihmisenkin on oltava rohkea luonnon vuoksi

Jeesuksen luontovertauukset

Musiikki: Virsi

- Koulujen kanssa yhteistyössä järjestetään 3-4-luokkalaisille luontopäivät
- Kymppivuotiaille kymppirastit
- Koululaisten whatsapp-kanavalla teeman käsittelyä ja kuukauden luontovinkki
- Teeman käsittelyä leireillä.

VAPAAUS 12-14

LUONTO VAPAUTTAA JA
LUONTOA TULEE
VAPAUTTAA

Psalmi 93 ja 104, Apt.t.
17:24-28 Maailma on
Jumalan maailma,
ihminenkin on osa sitä
Musiikki: Virsi

- Koululaisten whatsapp-kanavalla teeman käsittelyä ja kuukauden luontovinkki
- Teeman käsittelyä leireillä.
- Globaalin vastuun esillä pitämistä
- Jonkinlainen luonto/filmastotempaus

IHME 15

LUONTO ON IHME
Niin on 15-vuotiasikin

Luomiskertomus
ihmisen vastuun
näkökulmasta
Musiikki: Virsi

- Vihreät riparit

LUOTTAMUS 16-18

LUOTA LUONTOON
Luonto luottaa meihin
Room. 8:18-24

Luomakunta odottaa
vapautusta
Musiikki: Virsi

- Tietoisuus ja mahdollisuus pohtia
- Earth Hour
- Ekopaasto
- Alttarireseptit luontoaiheilla

YHTEYS 19-21

YHTEYS LUONTOON JA
LUONNON YHTEYS IHMISEEN

Eläinteologia ja
vapautuksen teologia
Musiikki: Virsi

- Luontohengellisyys, pyhän löytäminen luonnosta ja messusta
- Retkeily
- Oma vastuu ja valinnat, pohdintaa ja vertaistukea

MERKITYS 22-

LUONTO LEO MERKITYKSIÄ
Merkitykset luovat tekoja
luonnon puolesta

Raamattu:
Musiikki:

- Nuku yö ulkona
- Avantouinti
- Retkeily
- Muistohartaus luonnon puolesta
- Teeman käsittely jumalanpalveluelämässä monipuolisesti.